

PRIVREDNO PRAVNI SISTEM I POLITIKA

**Pravni fakultet
Univerziteta u Travniku**

X. MODUL REGIONALNI RAZVOJ

PRIREDIO

Prof. dr. Faruk Jašarević

CILJEVI IZLAGANJA

- **DEFINIRATI OPĆA PITANJA REGIONALNOG RAZVOJA**
- **DEFINIRATI REGIONALNU POLITIKU**

1. OPĆENITO O REGIONALNOM RAZVOJU

- **REGIONALNI PRIVREDNI RAZVOJ** ULAZI U ZAJEDNIČKE IMENITELJE SVIH DRŽAVA
- **REGIONALNI PRIVREDNI RAZVOJ** JE ELEMENT EKONOMSKIH POLITIKA, KOJIM SE USMJERAVAJU TOKOVI PRIVREĐIVANJA U POGLEDU REGIONALNE DISTRIBUCIJE PRIVREDNE AKTIVNOSTI

1. OPĆENITO O REGIONALNOM RAZVOJU

- **REGIONALNI RAZVOJ** IMA ZA ISHODIŠTE DA RAVNOMJERNI PRIVREDNI I EKONOMSKI RAZVOJ REGIONA, KAO TERITORIJALNO, EKONOMSKI, SOCIJALNO I SAOBRAĆAJNO ZAOKRUŽENIH PODRUČJA DRŽAVE, BUDE U FUNKCIJI ...

1. OPĆENITO O REGIONALNOM RAZVOJU

...

- UKUPNOG EKONOMSKOG RAZVOJA
- I
- OSTVARIVANJA UJEDNAČENIH
UVJETA ŽIVOTA I PRIVREĐIVANJA U
OKVIRU DRŽAVNE ZAJEDNICE

1. OPĆENITO O REGIONALNOM RAZVOJU

- **REGIONALIZACIJA** U ZEMLJI MOŽE, ALI I NE MORA SE PODUDARATI SA ADMINISTRATIVNO - TERITORIJALNIM USTROJSTVOM DRŽAVNE ZAJEDNICE

1. OPĆENITO O REGIONALNOM RAZVOJU

- **PROBLEMATIKA REGIONALNOG
PRIVREDNOG RAZVOJA SE NAROČITO
POTENCIRA U SLOŽENIM DRŽAVAMA,
ODNOSNO FEDERACIJAMA, S OBZIROM
NA TO DA SE POD REGIONIMA
NAJČEŠĆE PODRAZUMIJEVAJU
SASTAVNI DIJELOVI DRŽAVNE
ZAJEDNICE – FEDERALNE JEDINICE**

1. OPĆENITO O REGIONALNOM RAZVOJU

- OSIM OPĆIH PROBLEMA VEZANIH ZA RAVNOMJERNI REGIONALNI RAZVOJ SA KOJIMA SE SUSREĆU SVE DRŽAVE, U SLOŽENIM DRŽAVAMA OVAJ VID EKONOMSKE POLITIKE ULAZI U **TZV. FINANCIJSKU KLAUZULU FEDERALIZMA**
...

1. OPĆENITO O REGIONALNOM RAZVOJU

- ... KAO INTEGRALNOM ELEMENTU
EKONOMSKOG FEDERALIZMA NA
OSNOVU KOGA SE
 - OSTVARUJE ZAJEDNIŠTVO U
EKONOMSKOM RAZVOJU
UJEDINJENIH ZAJEDNICA, I
 - OSIGURAVA OSNOVA ZA EKONOMSKU
RAVNOPRAVNOST REGIONA

1. OPĆENITO O REGIONALNOM RAZVOJU

- SAMA ČINJENICA DA POJEDINI REGIONI IMAJU RAZLIČIT STEPEN RAZVOJA NIJE PROBLEM SAM PO SEBI
- OVO ĆE SE POJAVITI KAO PROBLEM U RAZVOJNOM ASPEKTU

1. OPĆENITO O REGIONALNOM RAZVOJU

- **NASTAT ĆE BROJNE IMPLIKACIJE
EKONOMSKOG, SOCIJALNOG I
POLITIČKOG KARAKTERA, AKO U
DUŽEM RAZDOBLJU, UMJESTO
SMANJIVANJA RAZLIKA POSTOJI
TENDENCIJA NJIHOVOG
PRODUBLJIVANJA**

1. OPĆENITO O REGIONALNOM RAZVOJU

- TIME ONE POSTAJU NE SAMO KVANTITATIVNE NEGO I **KVALITATIVNE (SUŠTINSKE)** SA NEMINOVNIM UPITOM O SMISLU DRŽAVNE ZAJEDNICE KAO OKVIRA ZA POSTIZANJE RAVNOMJERNE KVALITETE ŽIVOTA I PRIVREĐIVANJA

1. OPĆENITO O REGIONALNOM RAZVOJU

- **REGIONALNA POLITIKA, KOJA PRETPOSTAVLJA MNOGE INSTRUMENTE EKONOMSKO - POLITIČKOG KARAKTERA (BILO KAO SAMOSTALNI SEKTOR EKONOMSKE POLITIKE BILO U OKVIRU POREZNE, KREDITNE, BUDŽETSKE, DEVIZNE, VANJSKOTRGOVINSKE POLITIKE) IMA ZA CILJ**

1. OPĆENITO O REGIONALNOM RAZVOJU

- **OHRABRITI PRIVREDNE SUBJEKTE U NERAZVIJENIM PODRUČJIMA, U SMISLU NJIHOVOG ZADRŽAVANJA I PROŠIRIVANJA PRIVREDNE AKTIVNOSTI, I**
- **STIMULIRATI INVESTITORE IZ RAZVIJENIH REGIONA ZA ULAGANJA U OVA PODRUČJA**

1. OPĆENITO O REGIONALNOM RAZVOJU

- **REGIONALNA POLITIKA** PO OSNOVU KOJE SE USMJERAVA TERITORIJALNI RAZMJEŠTAJ PRIVREDNE AKTIVNOSTI, PREDSTAVLJA PRIMJER JEDNOG OD VODEĆIH KOMPROMISA U TOKOVIMA PRIVREĐIVANJA U DRUŠTVENOJ ZAJEDNICI ...

1. OPĆENITO O REGIONALNOM RAZVOJU

- ... **JER ONO ŠTO JE EKONOMSKI
OPRAVDANO NIJE UVIJEK I SOCIJALNO,
ODNOSNO POLITIČKI POŽELJNO, I
OBRNUTO**

1. OPĆENITO O REGIONALNOM RAZVOJU

- U DOMENU **REGIONALNOG RAZVOJA** NEMINOVNO SE NAMEĆE PROBLEM IZNALAŽENJA RAVNOTEŽE IZMEĐU
 - „**EFIKASNE**”
 - **I**
 - „**PRAVIČNE**” EKONOMIJE ...

1. OPĆENITO O REGIONALNOM RAZVOJU

- ... JER BEZ „EKSTERNIH FAKTORA”, U PRVOM REDU DRŽAVE I NJENE EKONOMSKE POLITIKE KOJIMA SE **KORIGIRAJU TRŽIŠNE ZAKONITOSTI**, NEMOGUĆE JE OSTVARITI VIDNE REZULTATE U OVOM DOMENU

2. OPĆA PITANJA REGIONALNOG RAZVOJA

- **NI JEDNA DRŽAVA NIJE IMUNA OD DISPARITETA U PRIVREDNOM RAZVOJU POJEDINIH REGIONA, PROUZROKOVANIH**
 - **PRIRODNIM** **FAKTORIMA**
(**NERAVNOMJERAN RASPORED**
RESURSA I RAZLIČITE MOGUĆNOSTI
NJIHOVE VALORIZACIJE) ...

2. OPĆA PITANJA REGIONALNOG RAZVOJA

- **HISTORIJSKIM, DRUŠTVENO -
EKONOMSKIM FAKTORIMA (POČECI
KRUPNE ROBNE PRIVREDE,
INDUSTRIJALIZACIJA, ZATEČENI
STEPEN RAZVOJA PROIZVODNIH
SNAGA, KAO I NIZ NEEKONOMSKIH
FAKTORA, OD KULTURNOG
NASLIJEĐA PA DO TRADICIONALNIH
VREDNOTA DRUŠTVENE ZAJEDNICE)**

2. OPĆA PITANJA REGIONALNOG RAZVOJA

- **SVE DRŽAVE, NEOVISNO OD KONKURENTNE EKONOMSKO - POLITIČKE STRUKTURE, U EKONOMSKU POLITIKU INKORPORIRAJU I**
 - **RAVNOMJERNI REGIONALNI PRIVREDNI RAZVOJ, ODNOSNO**
 - **PODSTICANJE PRIVREDNOG RAZVOJA NEDOVOLJNO RAZVIJENIH PODRUČJA**

2. OPĆA PITANJA REGIONALNOG RAZVOJA

- **BROJNI SU I RAZNOVRSNSI RAZLOZI KOJI UVJETUJU REGIONALNI RAZVOJ**
 - **POLITIČKI** (UJEDNAČAVANJE MATERIJALNIH UVJETA DRUŠTVENOG ŽIVOTA)
 - **EKONOMSKI** (ISKORIŠTAVANJE PRIRODNIH BOGATSTAVA I STVARANJE PRETPOSTAVKI ZA ZAJEDNIČKE PROJEKTE PREDUZEĆA)
 - ...

2. OPĆA PITANJA REGIONALNOG RAZVOJA

- **SOCIJALNI (OSIGURAVANJE TZV. NACIONALNOG MINIMUMA USLUGA JAVNOG KARAKTERA NEOVISNO OD FISKALNIH KAPACITETA UŽIH JEDINICA)**
- **OBRAMBENO - STRATEGIJSKI (STVARANJE PREDUVJETA ZA VANJSKU SIGURNOST ZEMLJE)**

2. OPĆA PITANJA REGIONALNOG RAZVOJA

- **BROJNI ASPEKTI UJEDNAČENOG
PRIVREDNOG RAZVOJA POJEDINIH
REGIONA PRETPOSTAVLJAJU I
RAZNOVRSNU STRUKTURU
INSTRUMENATA, OVISNO OD
KONKRETNOG PRIVREDNOG, ODNOSNO
DRUŠTVENOG SISTEMA**

2. OPĆA PITANJA REGIONALNOG RAZVOJA

- **SPEKTAR INSTRUMENATA KOJIMA SE
STIMULIRA SUŽAVANJE DISPARITETA U
PRIVREDNOJ RAZVIJENOSTI ČINE:**
 - **KOMPLEKSNO (INTEGRALNO)
NACIONALNO I REGIONALNO
PLANIRANJE ...**

2. OPĆA PITANJA REGIONALNOG RAZVOJA

- **KONTROLA LOKACIJE PRIVREDNIH
OBJEKATA**
- **OSIGURAVANJE PRIVREDNE
INFRASTRUKTURE**
- **FISKALNI STIMULANSI**
- **DEVIZNE I UVOZNE DOZVOLE,
CARINSKE OLAKŠICE ...**

2. OPĆA PITANJA REGIONALNOG RAZVOJA

- POLAZEĆI OD RAZLIČITIH EKONOMSKIH I POLITIČKIH STRUKTURA U OKVIRU ISTOVRSNE PRIVREDE, **DRŽAVE RAZLIČITO**, NA BAZI CILJEVA I SREDSTAVA EKONOMSKE POLITIKE, UTVRĐUJU STRUKTURU UČEŠĆA POJEDINIH INSTRUMENATA, PA ĆE SE POTENCIRATI U ...

2. OPĆA PITANJA REGIONALNOG RAZVOJA

- **PRVIMA** UVOZNE I DEVIZNE POVLASTICE
- **DRUGIMA** POREZNI INSTRUMENTI
- **TREĆIMA**, POGOTOVO ONIM SA NAGLAŠENOM EKONOMSKOM ULOGOM DRŽAVE, LOKACIJA PRIVREDNIH OBJEKATA, ODNOSNO GARANTIRANE INVESTICIJE IZ BUDŽETA

2. OPĆA PITANJA REGIONALNOG RAZVOJA

- U OSNOVI STRUKTURA **STIMULANSA REGIONALNOG PRIVREDNOG RAZVOJA** OVISI OD KARAKTERA EKONOMSKE POLITIKE, TAKO DA SU VARIJACIJE U POGLEDU SPOMENutih MJERA UVJETOVANE ...

2. OPĆA PITANJA REGIONALNOG RAZVOJA

- **SRAZMJERAMA U DISPARITETIMA
PRIVREDNOG RAZVOJA POJEDINI
REGIONA, I**
- **INTENZITETOM UNOŠENJA DRŽAVE,
PO OSNOVU NEPOSREDNIH ILI
POSREDNIH MJERA, U TOKOVIMA
REPRODUKCIJE**

3. REGIONALNA POLITIKA

■ REGIONALNA POLITIKA PODRAZUMIJEVA

- DEFINIRANJE CILJEVA ODNOSNO DOMETA REGIONALNE EKONOMIKE
- IZBOR ODGOVARAJUĆIH MJERA KOJIMA ĆE SE OVI CILJEVI REALIZIRATI ...

3. REGIONALNA POLITIKA

... PRI ČEMU TREBA POSTIĆI

- „INTERNU” KONZISTENTNOST
CILJEVA I STRUKTURE
INSTRUMENATA U OKVIRU OVE
POLITIKE, I
- KORELACIJU NASPRAM CILJEVA I
SREDSTAVA UKUPNE EKONOMSKE
POLITIKE

3. REGIONALNA POLITIKA

- U OKVIRU **REGIONALNE POLITIKE** POSEBNO MJESTO PRIPADA FISKALNIM INSTRUMENTIMA, I U OVOM KONTEKSTU KAO **ZAJEDNIČKI IMENITELJ REGIONALNOG RAZVOJA U SVIJETU** JESU ...

3. REGIONALNA POLITIKA

- ... **DVA DOMINANTNA OBLIKA TZV. FINANCIJSKOG IZRAVNAVANJA:**
 - **MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI**
 - **REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA**

3. REGIONALNA POLITIKA

- **PRVI OBLIK FINANCIJSKOG IZRAVNAVANJA ODNOSI SE NA MEĐUBUDŽETSKE TRANSFERE, U PRAVILU IZ BUDŽETA VIŠEG NIVOA NA BUDŽETE NIŽIH NIVOA VLASTI, ČIME SE ...**

3. REGIONALNA POLITIKA

- **UVEĆAVA OBIM JAVNE POTROŠNJE NA DECENTRALIZIRANIM NIVOIMA VLASTI**
- **I NA TAJ NAČIN**
- **NIVELIRAJU U OKVIRU DRŽAVE OPĆI I ZAJEDNIČKI UVJETI ŽIVOTA I PRIVREĐIVANJA**

3. REGIONALNA POLITIKA

- **DRUGI OBLIK FINANCIJSKOG IZRAVNAVANJA VEŽE SE ZA REGIONALNU FINANCIJSKU POLITIKU, ODNOSNO PODSTICANJE RAZVOJA NEDOVOLJNO RAZVIJENIH PODRUČJA KORIŠTENJEM RAZNOVRSNIH INSTRUMENTATA ...**

3. REGIONALNA POLITIKA

➤ **POREZNE POLITIKE**

➤ **POLITIKE JAVNOG FINANCIRANJA,**

**KOJIMA SE U NERAZVIJENIM
PODRUČJIMA OHRABRUJU
INVESTICIJSKA ULAGANJA I
UVEĆAVAJU BRUTO DOMAĆI PROIZVOD
I ZAPOSLENOST**

3. REGIONALNA POLITIKA

- **RADI SE O RELATIVNO RAZLIČITIM FORMAMA IZRAVNAVANJA KOJE SE MEĐUSOBNO DIFERENCIRAJU I PO ZADACIMA I PO INSTRUMENTIMA**

3. REGIONALNA POLITIKA

- OVE SE RAZLIČITE FORME ISTOVREMENO UVJETUJU I PREPLIĆU, I TO
 - ŠTO U OSNOVI IMAJU JEDINSTVENO ISHODIŠTE – OSIGURATI RAVNOMJERNU RASPODJELU KVALITETE ŽIVOTA I PRIVREĐIVANJA
 - ...

3. REGIONALNA POLITIKA

- I
- ŠTO NJIHOVA EFIKASNOST
PRETPOSTAVLJA SINHRONIZIRANO
DJELOVANJE RAZLIČITIH
MAKROEKONOMSKIH SUBJEKATA I
RAZNOVRSNIH ODLUKA I MJERA ŠTO
SE PODUZIMAJU U OVOM DOMENU

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- **MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI**
PREDSTAVLJAJU INSTITUT
 - **EKONOMSKE**
 - **FINANCIJSKE**
 - **SOCIJALNE, I**
 - **POLITIČKE PRIRODE ...**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- ... KOJI ULAZE U MATERIJU **TZV. ZAJEDNIČKIH IMENITELJA FISKALNOG FEDERALIZMA**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- U EKONOMSKOJ TEORIJI NEMA SPORA O OPRAVDANJU MEĐUBUDŽETSKIH TRANSFERA I U PRAVILU ISTIČU **DVA GOLEMA RAZLOGA ...**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- **PRVO, SVE FEDERALNE JEDINICE, ODNOSNO DIJELOVI DRŽAVNE ZAJEDNICE NEMAJU ISTI KAPACITET PLAĆANJA JAVNIH USLUGA, ČAK I ONDA KADA SIROMAŠNE JEDINICE UČINE RELATIVNO VEĆE NAPORE U PRIKUPLJANJU SREDSTAVA**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- **DRUGO, FEDERALNE I UŽE JEDINICE NISU U POZICIJI VODITI ELASTIČNIJU POLITIKU OPOREZIVANJA IZ BOJAZNI DA BI VEĆI POREZNI TERET OBESHRABRIO PROIZVOĐAČE I POTROŠAČE NA NJIHOVOJ TERITORIJI, UKOLIKO TAKO UVEĆAN TERET NE BI PRATILE I OSTALE ISTOVRSNE POLITIČKO - TERITORIJALNE JEDINICE**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- **POSTOJI VIŠE ILI MANJE JEDINSTVENO
STANOVIŠTE DA SU CILJEVI
RAZNOVRISNIH OBLIKA
TRANSFERIRANJA SREDSTAVA U
NAJMANJU RUKU DVOSTRUKI: ...**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- **PRVO, DA SE OBEZBIJEDI ODREĐENI MINIMUM ZADOVOLJAVANJA POTREBA JAVNOG KARAKTERA U SVIM FEDERALNIM, ODNOSNO DRUGIM POLITIČKO-TERITORIJALNIM JEDINICAMA, NEOVISNO OD NJIHOVIH FISKALNIH KAPACITETA**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- **DRUGO, DA FISKALNI PRITISAK NA POJEDINCE BUDE ADEKVATAN NIVOU ZADOVOLJAVANJA JAVNIH POTREBA, ODNOSNO DA SE POSTIGNE TZV. HORIZONTALNA PRAVIČNOST U OPOREZIVANJU I ZADOVOLJAVANJU OVIH POTREBA**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- **POBORNICI POLITIKE FINANCIJSKOG IZRAVNAVANJA, ODNOSNO MEĐUBUDŽETSKIH TRANSFERA, ISTIČU DA NJENA SVRHA NIJE PRERASPODJELA DOHOTKA MEĐU POJEDINCIMA NEGO DA JOJ JE OSNOVNI ZADATAK SVAKOM POJEDINCU OSIGURATI ...**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- **PRISTUP RAZUMNOM PROGRAMU JAVNIH SLUŽBI UNUTAR IZABRANE OBLASTI STANOVANJA**
- **I**
- **PO CIJENI ŠTO JE SRAZMJERNA ONOJ KOJU BI PLATIO DRUGDJE**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- **OBIM MEĐUBUDŽETSKIH TRANSFERA**
OVISAN JE OD
 - **VELIČINE NACIONALNOG MINIMUMA**
JAVNIH USLUGA
 - **I ...**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- **SRAZMJERA DEFICITA U FISKALNIM KAPACITETIMA SIROMAŠNIH FEDERALNIH ILI DRUGIH JEDINICA U ODNOSU NA PROSJEK U OKVIRU DRŽAVE**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- AKO JE DATA VELIČINA RASPOLOŽIVIH SREDSTAVA DRŽAVNOG BUDŽETA NA IME TRANSFERA, DIMENZIONIRANJE **TZV. DOTACIJSKE PRIVREDE** UVJETOVANO JE VELIČINOM DISPARITETA U PRIVREDNOM RAZVOJU FEDERALNIH ILI DRUGIH JEDINICA

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- **VELIČINA SREDSTAVA NA IME MEĐUBUDŽETSKIH TRANSFERA JE OVISNA I OD STEPENA DECENTRALIZACIJE FINANCIJSKE AKTIVNOSTI**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- UKOLIKO JE ON NAGLAŠENIJI, ŠTO PRETPOSTAVLJA I **SEPARATNU FINANCIJSKU AKTIVNOST DECENTRALIZIRANIH NIVOVA VLASTI,** TIME I NJIHOVO OSLANJANJE ISKLJUČIVO NA VLASTITE IZVORE PRIHODA IMA ZA POSLJEDICU I VEĆE DISPARITETE U OBIMU I STRUKTURI JAVNE POTROŠNJE

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- U STRUKTURI FAKTORA ŠTO DETERMINIRAJU OBIM MEĐUBUDŽETSKIH TRANSFERA JE I PRISUSTVO **ZAJEDNIČKIH ZADATAKA I ZAJEDNIČKIH ANGAŽMANA U FINANCIRANJU JAVNIH USLUGA**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- UKOLIKO JE ONO **VEĆE**, TADA SE I ZNATNO BLAŽE NAMEĆU PROBLEMI OBIMA OVIH SREDSTAVA
- I OBRNUTO, UKOLIKO SU OVI ZAJEDNIČKI ZADACI **SIMBOLIČNI**, TADA SE I UTVRĐIVANJE OBIMA TRANSFERA POSTIŽE SA VELIKIM NAPOROM

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- **FAKTORE DEFINIRANJA OBIMA MEĐUBUDŽETSKIH TRANSFERA TREBA POSMATRATI U KONTEKSTU**
 - **PRIRODE POJEDINIH SEKTORA JAVNIH USLUGA U ODNOSU NA**
 - **NAČIN NJIHOVOG FINANCIRANJA**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- POSMATRANJE SE VRŠI IZMEĐU DVA EKSTREMA:

➤ **JEDAN ČINE KLASIČNE JAVNE POTREBE** (PRAVNI POREĐAK, UPRAVA, OBRANA ZEMLJE ITD.) ŠTO PRETPOSTAVLJA ISKLJUČIVO DRŽAVNU REŽIJU U NJIHOVOM MATERIJALNOM OBEZBJEĐIVANJU ...

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- **DRUGI ČINE KOMERCIJALNE I POLUKOMERCIJALNE USLUGE JAVNOG KARAKTERA (PTT, VODOPRIVREDA, AUTOCESTE S PLAĆANJEM CESTARINE ITD.)**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- **OSTALE JAVNE USLUGE (POTREBE) PRETPOSTAVLJAJU**
 - **PREPLITANJE OPĆEG I POJEDINAČNOG INTERESA, I**
 - **KOMBINIRANE IZVORE FINANCIRANJA (DRŽAVNA REŽIJA I VLASTITO UČEŠĆE KORISNIKA)**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- U MNOGIM SLUČAJEVIMA KOD OVIH USLUGA (OBRAZOVANJE, ZDRAVSTVO, KULTURA...), A POGOTOVO KOD SOCIJALNOG OSIGURANJA, **NIJE MOGUĆE USPOSTAVITI FUNKCIONALNU VEZU IZMEĐU ...**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

➤ **RECIPIENTA (PRIMATELJA)**

➤ **I**

➤ **PODMIRENJA OVIH USLUGA IZ
NJEGOVE KUPOVNE MOĆI,**

**PA SE VELIKI DIO SREDSTAVA
OSIGURAVA NA BAZI DRŽAVNE REŽIJE,
ODNOSNO IZ OPĆIH POREZNIH
SREDSTAVA**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- **KOD SVIH DRŽAVA U OKVIRU UREĐIVANJA FINANCIJSKIH ODNOSA, A POGOTOVO KOD SLOŽENIH DRŽAVNIH ZAJEDNICA, KAO SASTAVNI DIO FISKALNOG FEDERALIZMA, OKVIRNO SE DEFINIRA OBIM TRANSFERA, PRI ČEMU SE ON UPRAVO VEŽE ZA MINIMUM JAVNIH USLUGA KOJI SE OSIGURAVAJU SVIM GRAĐANIMA U OKVIRU DRŽAVE**

3.1. MEĐUBUDŽETSKI TRANSFERI

- **IRELEVANTNO JE**

- **JE LI TO UTVRĐENO USTAVOM**

- **ILI**

- **JE LI TO „PRIRODAN TOK” RAZVOJA ODNOSA NAMETNUO, TAKO DA JE TO POSTALO NEŠTO ŠTO SE SAMO PO SEBI PODRAZUMIJEVA**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- U STRUKTURI RAZNOVRSNIH INSTRUMENATA REGIONALNE EKONOMSKE POLITIKE, POGOTOVO SA STANOVIŠTA PRIRODE TRŽIŠNOG SISTEMA PRIVREĐIVANJA, DOMINANTNO MJESTO ZAUZIMAJU **MJERE FISKALNE POLITIKE**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **DRUGI OBLIK FINANCIJSKOG IZRAVNAVANJA U OKVIRU FISKALNOG FEDERALIZMA ODNOSI SE NA**
 - **PODSTICANJE EKONOMŠKOG RAZVOJA NERAZVIJENIH PODRUČJA,**
 - I OSTVARIVANJE TZV. EKONOMSKE RAVNOPRAVNOSTI U OKVIRU DRŽAVE**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **STIMULANSI REGIONALNOG RAZVOJA,
KOJIMA SE U OSNOVI**
 - **OHRABRUJU PROJEKTI DOMAĆIH
PREDUZEĆA,**
 - **ILI ...**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **STIMULIRAJU ULAGANJA KAPITALA
ŠTO POTJEČE IZ RAZVIJENIH
REGIONA NA BAZI
SUBVENCIONIRANJA „CIJENE
INVESTICIJA” ...**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

**... ČIME SE VRIJEDNOST PROJEKTA
IZJEDNAČUJE S VRIJEDNOSTI NA
RAZVIJENOM PODRUČJU, IMAJU
SMISLA SAMO AKO SU U FUNKCIJI
UKUPNOG EKONOMSKOG RAZVOJA
DRŽAVE**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **OSTVARIVANJE EKONOMSKE RAVNOPRAVNOSTI U OKVIRIMA DRŽAVE**
IMA SVOJE OPRAVDANJE AKO SE INSTRUMENTIMA EKONOMSKE POLITIKE POSPJEŠUJE
 - **RAZVOJ NERAZVIJENIH REGIONA, I**
 - **UKUPNI EKONOMSKI RAZVITAK ...**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- ... TAKO DA KOREKCIJA TRŽIŠNIH ZAKONITOSTI NEMA U OVOM DOMENU SOCIJALNU OSNOVU NEGO EKONOMSKO UPORIŠTE
- **STEPEN INTERAKCIJE EKONOMSKIH I SOCIJALNIH VRIJEDNOSTI U OVOM SLUČAJU JE IZUZETNO NAGLAŠEN**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- U OKVIRU **REGIONALNE FINANCIJSKE POLITIKE**, KOJA JE UPRAVLJENA NA PRIVREDNO ZAOSTALA PODRUČJA S CILJEM POBOLJŠANJA NJIHOVE PRIVREDNE STRUKTURE, U OSNOVI SE
 - **TEŽI SMANJENJU KONJUNKTURNIH I STRUKTURALNIH SLABOSTI POJEDINIH REGIONA**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **PRI TOME SE NAGLASAK STAVLJA NA SIGURNOST PRIHODA (BRUTO DOMAĆEG PROIZVODA) U TOM SMISLU DA**
 - **PROSJEČAN PRIHOD PO STANOVNIKU NE PADA I NE DOŽIVLJAVA RELATIVNI PAD U ODNOSU NA DRUGE REGIONE**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **GENERALNI ZADATAK FISKALNIH
STIMULANSA U PRAVCU
OHRABRIVANJA PRIVREDNE
AKTIVNOSTI U NERAZVIJENIM
REGIONIMA JESTE SUBVENCIONIRANJE
DODATNE CIJENE INVESTICIJA
IZAZVANE LOCIRANJEM PRIVREDNIH
KAPACITETA U OVIM PODRUČJIMA**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **DVA SU SEKTORA MJERA NA OVOM SLIJEDU:**
 - **MJERE U OBLASTI FINANCIRANJA**
 - **I**
 - **MJERE U OKVIRU POREZNOG SISTEMA**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- U PRVOM SEKTORU MJERA, ŠTO SE REALIZIRAJU U OKVIRU SISTEMA JAVNOG FINANCIRANJA, PRETPOSTAVKA JESTE KORIŠTENJE BUDŽETSKIH SREDSTAVA KOJIM SE VRŠI **SUBVENCIONIRANJE INVESTICIJSKIH PROJEKATA**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **NA BAZI MEĐUBUDŽETSKIH TRANSFERA U KORIST BUDŽETA NERAZVIJENIH REGIONA OTVARA SE PROSTOR ZA SNIŽAVANJE RELATIVNOG POREZNOG PRITISKA**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **IZ BUDŽETA SE OSIGURAVAJU SREDSTVA NA IME PRIVREDNE INFRASTRUKTURE, ČIME SE OSIM RELATIVNO MANJEG ULAGANJA SREDSTAVA INVESTICIJA U OVE NAMJENE, STVARA OSNOVA I ZA OPTIMALNU VELIČINU REGIONALNOG TRŽIŠTA RADA**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **IZ SEKTORA OVIH MJERA TREBA ISTAĆI I “PLAĆANJE” OD STRANE DRŽAVE PREDUZEĆIMA IZNOSA KOJI SU RAVNI IZVJESNIM PROCENTIMA ...**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **CIJENA KOŠTANJA OSNOVNOG KAPITALA**
- **FONDA ZA ISPLATU NAJAMNINA, ILI**
- **IZDATAKA ZA OBUKU, ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ, ILI**
- **PREMJEŠTANJE OBJEKATA**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **POSEBAN ZNAČAJ U SISTEMU
FINANCIRANJA IMAJU SOCIJALNI
TRANSFERI U OKVIRU PROSTORNE
KONCENTRACIJE I NASELJENOSTI**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **NATPROPORCIONALAN RAST**
AGLOMERACIJA IZAZIVA VEĆA
ULAGANJA JAVNOG KAPITALA RADI
OTKLANJANJA USKIH GRLA U
INFRASTRUKTURI

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **BEZ „AKTIVNOG” DJELOVANJA DRŽAVE**
U OVOM DOMENU EVIDENTAN JE
TRANSFER SREDSTAVA IZ RURALNIH U
URBANA PODRUČJA

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- UKOLIKO DRŽAVA SVOJIM MJERAMA ONEMOGUĆAVA **POJEFTINJENJE JAVNIH USLUGA U VELIKIM AGLOMERACIJAMA**, TO ĆE NEMINOVNO REZULTIRATI I NJIHOVU DEKONCENTRACIJU

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **MJERE ZA KOČENJE RASTA ODREĐENIH
AGLOMERACIJA** **AUTOMATSKI
POZITIVNO DJELUJU NA RAST DRUGIH
MANJIH AGLOMERACIJA**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **VARIJACIJE U POGLEDU SOCIJALNIH TRANSFERA MOGUĆE JE OSTVARITI SAMO U UVJETIMA KADA POSTOJI**
 - **JASNO DIFERENCIRANJE KARAKTERA USLUGA U ODNOSU NA IZVOR PRIHODA**
 - **I ...**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **RAZRAĐEN SISTEM I POLITIKA SOCIJALNIH TRANSFERA KOJIMA SE NEPOSREDNO UTJEČE NA „CIJENU” USLUGA JAVNOG KARAKTERA**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **U OKVIRU POREZNOG SISTEMA** MJERE VEZANE ZA RAVNOMJERAN REGIONALNI PRIVREDNI RAZVOJ UGLAVNOM SE SVODE NA **VARIJACIJE U POGLEDU POREZNOG PRITISKA**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **TO ZNAČI DA SE MANJIM FISKALNIM OPTEREĆENJEM**
 - **U PROIZVODNJI (IZUZEĆA ILI UMANJENJE CARINA, POREZNA OSLOBOĐENJA ZA PROMET SIROVINA I REPROMATERIJALA, UMANJENJA OPTEREĆENJA PLATA PO OSNOVU POREZA I DOPRINOSA...),**
 - **ILI ...**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **KOD PRIHODA I DOBITI (REDUCIRANJA IZ OSNOVICE STAVKI VEZANIH ZA INVESTICIJE, ZA ANUITETE PO KREDITIMA...),**

**STIMULIRAJU INVESTITORI U
NERAZVIJENIM REGIONIMA I TIME SE
POBOLJŠAVA STRUKTURA REGIONALNE
PRIVREDE**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **UMANJEN POREZNI PRITISAK U
PRAVILU ODNOSI SE NA SVE POREZE**
 - **DRŽAVNE ODNOSNO FEDERALNE
POREZE, I**
 - **POREZE UŽIH JEDINICA**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- ČESTO DRŽAVA, DA BI RADI POREZNIH STIMULANSA „OBEŠTETILA” UŽE JEDINICE, PRISTUPA KREDITIRANJU POREZA FEDERALNIH I UŽIH JEDINICA, IZ DRŽAVNOG BUDŽETA

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- U OKVIRU SISTEMA JAVNIH PRIHODA, I **NEPOREZNI PRIHODI** ŠTO UKLJUČUJU
 - **NAPLATU VODE, ELEKTRIČNE ENERGIJE I PLINA, RAZREZE, DOZVOLE, TAKSE ...**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **I KOJI SU UGLAVNOM**
- **ISPOD GRANIČNIH CIJENA IZ
SOCIJALNO - POLITIČKIH RAZLOGA,
MOGU SE U NERAZVIJENIM REGIONIMA
JOŠ U VEĆEM STEPENU
SUBVENCIONIRATI IZ BUDŽETA**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **FISKALNI STIMULANSI, I PORED DOMINANTNE POZICIJE U REGIONALNOJ POLITICI, MOGU IMATI OČEKIVANE EFEKTE SAMO POD UVJETOM DA SU SINHRONIZIRANI S INSTRUMENTIMA OSTALIH SEKTORA EKONOMSKE POLITIKE ...**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **MONETARNO – KREDITNA POLITIKA**
- **POLITIKA CIJENA**
- **VANJSKOTRGOVINSKA POLITIKA**

3.2. REGIONALNA FINANCIJSKA POLITIKA

- **MINIMUM OVE SINHRONIZIRANOSTI
JESTE DA OSTALI INSTRUMENTI
EKONOMSKE POLITIKE IMAJU
NEUTRALNE UČINKE U ODNOSU NA
FISKALNE STIMULANSE**

4. REGIONALNI RAZVOJ EU

- **EUROPSKA REGIONALNA POLITIKA JE OSNOVNA POLITIKA EUROPSKE UNIJE I ZASNIVA SE NA „FINANCIJSKOJ SOLIDARNOSTI”**

4. REGIONALNI RAZVOJ EU

- **RAZINA RAZVIJENOSTI DRŽAVA**
EUROPSKE UNIJE JE RAZLIČITA, A
POSTOJE VELIKE RAZLIKE U
REGIONALNO - EKONOMSKOJ
RAZVIJENOSTI UNUTAR POJEDINIH
DRŽAVA – ČLANICA EU

4. REGIONALNI RAZVOJ EU

- IZ OVIH RAZLIKA SE ČAK OKO 1/3 BUDŽETA EUROPSKE UNIJE USMJERAVA PREMA MANJE RAZVIJENIM REGIONIMA, U CILJU OSTVARIVANJA **EKONOMSKOG I SOCIJALNOG UJEDNAČAVANJA UNUTAR CJELOKUPNOG PROSTORA UNIJE**

4. REGIONALNI RAZVOJ EU

- ZA REALIZACIJU OVE STRATEGIJE **EUROPSKA UNIJA** JE, U RAZDOBLJU 2000. – 2006.GODINE, IZDVOJILA OKO 560 MILIJARDI EURA, ŠTO JE NAJBOLJI POKAZATELJ ZNAČAJA NAVEDENE POLITIKE

4. REGIONALNI RAZVOJ EU

- **REGIONALNA POLITIKA EU** IMA ZA CILJ KONKRETNE REZULTATE, KOJI JAČAJU EKONOMSKU I SOCIJALNU KOHEZIJU KAKO BI SE PREMOSTILE RAZLIKE U RAZVIJENOSTI IZMEĐU REGIONA

4. REGIONALNI RAZVOJ EU

- UZ POMOĆ **REGIONALNE POLITKE EU**, FINANCIRAJU SE PROJEKTI OD KOJIH KORIST IMAJU **REGIONI, LOKALNE ZAJEDNICE I GRAĐANI**

4. REGIONALNI RAZVOJ EU

- **PROJEKTI REGIONALNOG EKONOMSKOG RAZVOJA, KOJI SU USMJERENI NA OPĆI DRUŠTVENI RAST STANDARDA STANOVNIŠTVA, REALIZIRAJU SE U OBLASTIMA RAZVOJA: ...**

4. REGIONALNI RAZVOJ EU

...

- REGIONALNE PROMETNE
INFRASTRUKTURE: CESTOVNE,
ŽELJEZNIČKE, AERODROMSKE...
- PODUZETNIŠTVA I GENERIRANJA
ZAPOSLENOSTI ...

4. REGIONALNI RAZVOJ EU

- **TURIZMA**
- **RURALNOG RAZVOJA**
- **PROJEKATA IZ OBLASTI UPRAVLJANJA INDUSTRIJSKIM ZONAMA, TEHNOLOŠKIM PARKOVIMA I INOVACIJSKIM CENTRIMA**

4. REGIONALNI RAZVOJ EU

- EFEKTI PUNOPRAVNOG ČLANSTVA EU, POTPOMOŽNUTI **CILJANOM REGIONALNOM POLITIKOM**, MOGU POKAZATI KONKRETNE REZULTATE

4. REGIONALNI RAZVOJ EU

- **NAJBOLJI PRIMJER JE IRSKA, ČIJA JE RAZINA GDP-A PRIJE PRISTUPA EU PREDSTAVLJAO 64% EU PROSJEKA, DOK JE DANAS JEDAN OD NAJVIŠIH U EUROPI**

4. REGIONALNI RAZVOJ EU

- **STOGA JE OD 2004. GODINE JEDAN OD OSNOVNIH PRIORITETA REGIONALNE POLITIKE EU ŠTO BRŽE PRIBLIŽAVANJE ŽIVOTNOG STANDARDA NOVIH ČLANICA PROSJEKU EU**

4. REGIONALNI RAZVOJ EU

- **EUROPSKA REGIONALNA POLITIKA JE U SUŠTINI POLITIKA SOLIDARITETA, USMJERENA PRIORITYETNO PREMA NERAZVIJENIM REGIJAMA**

4. REGIONALNI RAZVOJ EU

- OD OVE POLITIKE **NEPOSREDNU KORIST** IMAJU GRAĐANI KROZ
 - RAZVOJ INFRASTRUKTURE
 - OTVARANJE NOVIH RADNIH MJESTA, I
 - PODIZANJE ŽIVOTNOG STANDARDA

4.1. CILJEVI I VRIJEDNOSTI REGIONALNE POLITIKE EU

- **ZAKONODAVSTVO IZ PODRUČJA
REGIONALNE POLITIKE EU TEMELJI SE
NA ČETIRI GLAVNA OPERATIVNA
NAČELA: ...**

4.1. CILJEVI I VRIJEDNOSTI REGIONALNE POLITIKE EU

...

- **KONCENTRACIJA**
- **KOMPLEMENTARNOST**
- **PROGRAMIRANJE, I**
- **PARTNERSTVO**

4.1. CILJEVI I VRIJEDNOSTI REGIONALNE POLITIKE EU

- **KONCENTRACIJA** - SREDSTVA SE UGLAVNOM KONCENTRIRAJU NA OGRANIČEN BROJ PRIORITETNIH CILJEVA, TJ. NA PODRUČJA GDJE SU PROBLEMI NAJVEĆI I GDJE BI DOPRINOS UNIJE MOGAO BITI NAJDJELOTVORNIJI

4.1. CILJEVI I VRIJEDNOSTI REGIONALNE POLITIKE EU

- **KOMPLEMENTARNOST** - POSTOJEĆE I
BUDUĆE **NACIONALNE POLITIKE**
TREBALE BI BITI USMJERENE KA ISTIM
ILI SLIČNIM CILJEVIMA KAKO BI SE
DOPUNILE AKTIVNOSTI EU

4.1. CILJEVI I VRIJEDNOSTI REGIONALNE POLITIKE EU

- **PROGRAMIRANJE** - U POČETKU SU FONDOVI EU FINANCIRALI UGLAVNOM POJEDINAČNE PROJEKTE, ALI TO NIJE DOPRINIJELO BOLJOJ USKLAĐENOSTI IZMEĐU NACIONALNIH I AKTIVNOSTI EU

4.1. CILJEVI I VRIJEDNOSTI REGIONALNE POLITIKE EU

- **OSAMDESETIH GODINA, EUROPSKA KOMISIJA JE PRVI PUT POKUŠALA DATI TAKVIM AKTIVNOSTIMA PROGRAMSKI KARAKTER KAKO BI SE PODCRTLALA NJIHOVA ZAJEDNIČKA USKLAĐENOST**

4.1. CILJEVI I VRIJEDNOSTI REGIONALNE POLITIKE EU

- **PARTNERSTVO** - **AKTIVNOSTI EU**
PODRAZUMIJEVAJU BLISKU SURADNJU
IZMEĐU KOMISIJE I MJERODAVNIH
NACIONALNIH, REGIONALNIH ILI
LOKALNIH VLASTI KOJE ODREĐUJE
SVAKA DRŽAVA ČLANICA

4.2. REGIONALNE INTEGRACIJE – POLITIČKA PERSPEKTIVA

- **EUROPSKA REGIONALNA POLITIKA SE TEMELJI NA**
 - **FINANCIJSKOJ SOLIDARNOSTI**
 - **I**
 - **KOHEZIJI**

4.2. REGIONALNE INTEGRACIJE – POLITIČKA PERSPEKTIVA

- **SOLIDARNOST** JE ZNAČAJNA ZBOG TOGA ŠTO JE REGIONALNA POLITIKA USMJERENA NA GRAĐANE, LOKALNE ZAJEDNICE I REGIONE KOJI SU U EKONOMSKOM I SOCIJALNOM SMISLU MANJE RAZVIJENI OD PROSJEKA EU

4.2. REGIONALNE INTEGRACIJE – POLITIČKA PERSPEKTIVA

- **KOHEZIJA** UVAŽAVA PREDNOSTI
SMANJIVANJA RAZLIKA U RAZVOJU I
PRIHODIMA IZMEĐU SIROMAŠNIJIH I
BOGATIJIH ZEMALJA I REGIONA

4.2. REGIONALNE INTEGRACIJE – POLITIČKA PERSPEKTIVA

- **REGIONALNA POLITIKA** OMOGUĆAVA PRIJENOS VIŠE OD 35% BUDŽETA EU SA BOGATIJIH ČLANICA NA SLABIJE RAZVIJENE REGIJE

4.2. REGIONALNE INTEGRACIJE – POLITIČKA PERSPEKTIVA

- **REGIONALNOM POLITIKOM EU**
PREDVIĐA SE OBVEZA ČLANICA DA
UVEDU **ADMINISTRATIVNU PODJELU U**
SKLADU SA NUTS KLASIFIKACIJOM
(*NOMENCLATURE OF UNITS FOR*
TERRITORIAL STATISTICS-
NOMENKLATURA JEDINICA ZA
TERITORIJALNU STATISTIKU)

4.2. REGIONALNE INTEGRACIJE – POLITIČKA PERSPEKTIVA

- **IAKO DRŽAVE KOJE JOŠ NISU ČLANICE EU NISU OBVEZNE UVEDITI OVU VRSTU KLASIFIKACIJE, ZA PREGOVORE O PRIDRUŽIVANJU POTREBNO JE IMATI NEKU VRSTU REGIONALNE KLASIFIKACIJE**

4.2. REGIONALNE INTEGRACIJE – POLITIČKA PERSPEKTIVA

- **NUTS 1** - 3 DO 7 MILIONA STANOVNIKA
(RAZINA VLADE)
- **NUTS 2** - 800.000 DO 3 MILIONA
STANOVNIKA (RAZINA
PROVINCIJE/OKRUGA)
- **NUTS 3** - 150 DO 800 HILJADA
STANOVNIKA (RAZINA ZAJEDNICE
OPĆINA)

4.2. REGIONALNE INTEGRACIJE – POLITIČKA PERSPEKTIVA

- **VIŠE NUTS 1 REGIJA
IMAJU MNOGOLJUDNIJE ČLANICE EU:
NJEMAČKA - 16, FRANCUSKA - 9, ITALIJA
- 5, GRČKA - 4 , ŠPANJOLSKA - 7, VELIKA
BRITANIJA - 12**

4.2. REGIONALNE INTEGRACIJE – POLITIČKA PERSPEKTIVA

- **EUROPSKA UNIJA NAROČITO INSISTIRA NA UVOĐENJU NUTS 3 PODJELE, ODNOSNO PODJELE NA TERITORIJALNE JEDINICE KOJE IMAJU IZMEĐU 150.000 I 800.000 STANOVNIKA, KAO UVJET DA BI ZEMLJA MOGLA PRISTUPITI STRUKTURNIM FONDOVIMA**

4.2. REGIONALNE INTEGRACIJE – POLITIČKA PERSPEKTIVA

- **NUTS 3** **PODJELA** **SE** **NAROČITO**
ZAHTJEVA **ZA** **POTREBE**
PREKOGRANIČNE **SURADNJE,** **SA**
IZRAŽENOM **ULOGOM** **LOKALNIH**
ZAJEDNICA

4.2. REGIONALNE INTEGRACIJE – POLITIČKA PERSPEKTIVA

- **NUTS 2** **PODJELA** SE ZAHTJEVA U SVRHU **PLANIRANJA DRŽAVNIH RAZVOJNIH STRATEGIJA** U OBLASTI REGIONALNOG RAZVOJA, **SOCIJALNE POLITIKE, INDUSTRIJSKE POLITIKE I POLITIKE DRŽAVNIH POMOĆI NERAZVIJENIM REGIONIMA SA VISOKIM STEPENOM NEZAPOSLENOSTI I SOCIJALNIH PROBLEMA**

4.2. REGIONALNE INTEGRACIJE – POLITIČKA PERSPEKTIVA

- **S OBZIROM NA NAVEDENO, FORMIRANJE REGIONA JE ZAHVATILO I ZEMLJE U KOJIMA TAKVI REGIONI DO SADA NISU POSTOJALI, A SVE U SVRHU PRISTUPA EUROPSKIM FONDOVIMA**

4.2. REGIONALNE INTEGRACIJE – POLITIČKA PERSPEKTIVA

- **SREDSTVA EU ZA UJEDNAČAVANJE
REGIONALNOG RAZVOJA NISU
DOSTUPNA SAMO DRŽAVAMA
ČLANICAMA, VEĆ I ZEMLJAMA KOJE SU
U POSTUPKU PRIDRUŽIVANJA UNIJI**

4.2. REGIONALNE INTEGRACIJE – POLITIČKA PERSEPKTIVA

- MEĐUTIM, KAO POSEBNA STAVKA U REGIONALNOJ POLITICI EU, PREDVIĐA SE OBVEZA DRŽAVA DA DONESU **VIŠEGODIŠNJE PLANOVE REGIONALNOG RAZVOJA**

4.3. REGIONALNI FONDOVI EU I NJIHOVI CILJEVI

- **GLAVNI FINANCIJSKI INSTRUMENTI ZA
REALIZACIJU REGIONALNE POLITIKE
EUROPSKE UNIJE SU**
 - **STRUKTURNI FONDOVI**
 - **I**
 - **KOHEZIONI FONDOVI**

4.3. REGIONALNI FONDOVI EU I NJIHOVI CILJEVI

- **1. STRUKTURNI FONDOVI**
- **POSTOJE ČETIRI STRUKTURNA FONDA**
- **OSNOVNI PRINCIPI NJIHOVOG FUNKCIONIRANJA SU:**
 - **FOKUSIRANOST NA PRIORITETNE CILJEVE RAZVOJA ...**

4.3. REGIONALNI FONDOVI EU I NJIHOVI CILJEVI

- **VIŠEGODIŠNJE PROGRAMIRANJE**
- **PARTNERSTVO IZMEĐU EUROPSKE KOMISIJE I VLASTI NA NACIONALNOJ, REGIONALNOJ I LOKALNOJ RAZINI ZEMLJE ČLANICE**
- **SUFINANCIRANJE**

4.3. REGIONALNI FONDOVI EU I NJIHOVI CILJEVI

- **DRŽAVNA RAZINA VLASTI** IMA OBVEZU RAZVITI **VIŠEGODIŠNJI NACIONALNI PLAN RAZVOJA**, KAO TEMELJ ZA **KORIŠTENJE STRUKTURNIH FONDOVA**

4.3. REGIONALNI FONDOVI EU I NJIHOVI CILJEVI

- **SREDNJA RAZINA** IMA OVLAŠTI
KREIRATI I PROVESTI SPECIFIČAN
PROJEKT U SKLADU S OPĆIM
PROGRAMIMA SVE DOK SU
PROGRAMSKI NACRT I PROVEDBA U
SKLADU S DETALJNIM ZAHTJEVIMA I
PROCEDURAMA EU

4.3. REGIONALNI FONDOVI EU I NJIHOVI CILJEVI

- **ERDF - EUROPSKI REGIONALNI RAZVOJNI FOND**
- **USTANOVljen JE 1975. GODINE KAO FINANCIJSKI NAJZNAČAJNIJI STRUKTURNI FOND**

4.3. REGIONALNI FONDOVI EU I NJIHOVI CILJEVI

- **EUROPSKI REGIONALNI RAZVOJNI FOND**
PODSTIČE **IZGRADNJU**
INFRASTRUKTURE **(PROMET,**
INDUSTRIJA, ŽIVOTNA SREDINA)
RAZVOJ MALE PRIVREDE,
ZAPOŠLJAVANJE, OBRAZOVANJE I
ZDRAVSTVENU ZAŠTITU

4.3. REGIONALNI FONDOVI EU I NJIHOVI CILJEVI

- **FSF - EUROPSKI SOCIJALNI FOND**
- **USTANOVLJEN 1958. GODINE I
NAMIJENJEN JE RJEŠAVANJU
SOCIJALNIH PITANJA I PROVOĐENJU
PROGRAMA OSPOSOBLJAVANJA ZA
RAD NEZAPOSLENIH I HENDIKEPIRANIH
KATEGORIJA STANOVNIŠTVA**

4.3. REGIONALNI FONDOVI EU I NJIHOVI CILJEVI

- **EUROPSKI SOCIJALNI FOND** **JE**
NAJVAŽNIJI INSTRUMENT **ZA**
SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI

4.3. REGIONALNI FONDOVI EU I NJIHOVI CILJEVI

- **EAGGF - EUROPSKI FOND
ZA USMJERAVANJE I GARANCIJE U
POLJOPRIVREDI**
- **PODRAZUMIJEVA PRVENSTVENO
SUBVENCIJE PRIHODA ZA
POLJOPRIVREDNIKE ZEMALJA ČLANICA
KOJE ČINE OTPRILIKE 45 % RASHODA
EU**

4.3. REGIONALNI FONDOVI EU I NJIHOVI CILJEVI

- **FIFG - FOND ZA RAZVOJ RIBARSTVA**
- **USTANOVljen JE 1993. GODINE RADI FINACIRANJA PROJEKATA MODERNIZACIJE KAPACITETA ZA RIBARSTVO (BRODOVI, LUKE), KAO I UNAPREĐENJE PROIZVODNJE I MARKETINGA RIBARSKIH PROIZVODA**

4.3. REGIONALNI FONDOVI EU I NJIHOVI CILJEVI

- **2. KOHEZIONI FOND**
- **KOHEZIONI FOND JE SPECIJALNI FOND USTANOVljen 1993. GODINE U SVRHU POMOĆI SLABIJE RAZVIJENIM ZEMLJAMA ČLANICAMA (ČIJI GDP IZNOSI MANJE OD 90 % PROSJEKA U EU)**

4.3. REGIONALNI FONDOVI EU I NJIHOVI CILJEVI

- **TRI POSTO RASHODA EU GODIŠNJE SE TRENUTNO DODJELJUJU KOHEZIONIM FONDOVIMA, PRVENSTVENO KROZ**
 - **TRANS - EUROPSKI TRANSPORT, I**
 - **PROJEKTE ZAŠTITE OKOLIŠA**

4.3. REGIONALNI FONDOVI EU I NJIHOVI CILJEVI

- **KOHEZIONA SREDSTVA SE DODJELJUJU SPECIFIČNIM PROJEKTIMA MINIMALNE VELIČINE 5 MILIONA EURA**
- **ZAHTJEVANO SUFINANCIRANJE UGLAVNOM IZNOSI 15-20 %**

4.3. REGIONALNI FONDOVI EU I NJIHOVI CILJEVI

- **DA BI SE ZADOVOLJIO VISOKI ZAHTJEV MINIMALNE VELIČINE, ULAGANJA IZ VIŠE ZASEBNIH LOKALNIH ILI REGIONALNIH ZAJEDNICA MOGU BITI POVEZANA U JEDAN PROJEKT**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- **1. KOMITET REGIONA**
- **KOMITET REGIONA JE POLITIČKO TIJELO, KOJE PREDSTAVLJA GLAS LOKALNIH I REGIONALNIH VLASTI U SRCU EUROPSKE UNIJE I OSNOVANO JE KAKO BI SE OSTVARILA DVA OSNOVNA CILJA**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- **PRVO, TRI ČETVRTINE EU ZAKONODAVSTVA SE PRIMJENJUJE NA LOKALNOJ ILI REGIONALNOJ RAZINI, TE IM JE NA OVAJ NAČIN OMOGUĆENO DA UČESTVUJU U IZRADI ZAKONA I PROPISA**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- **DRUGO, UKLJUČIVANJEM IZABRANE RAZINE VLASTI KOJA JE NAJBLIŽA GRAĐANIMA PO PITANJU EU, SMANJUJE SE DISTANCA KOJA SE POČELA STVARATI IZMEĐU EU I NJENIH GRAĐANA**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- **VIJEĆE EU I EUROPSKA KOMISIJA SU OBVEZNI KONZULTIRATI KOMITET REGIONA KOD DONOŠENJA SVIH DOKUMENATA I PROPISA KOJI MOGU IMATI REPERKUSIJE NA REGIONALNU ILI LOKALNU RAZINU**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- **2. EUROPSKI SOCIJALNI I EKONOMSKI KOMITET**
- **KOMITET JE KONZULTATIVNO TIJELO KOJE OMOGUĆAVA PREDSTAVNICIMA MNOGIH DRUŠTVENO ORIJENTIRANIH INTERESNIH SKUPINA FORMALNU PLATFORMU ZA IZRAŽAVANJE NJIHOVIH POGLEDA I STAVOVA PO PITANJIMA OD ZNAČAJA ZA EUROPU**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- **KOMITET** IMA 6 SEKCIJA
- ZAJEDNIČKI IZGRAĐENI STAVOVI OVOG **KOMITETA** SE PROSLJEĐUJU VIŠIM INSTITUCIJAMA POPUT KOMISIJE, VIJEĆA I PARLAMENTA, TE STOGA ON IMA KLJUČNU ULOGU U PROCESU DONOŠENJA ODLUKA

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- **KOMITET IMA 344 ČLANA KOJI DOLAZE IZ RAZLIČITIH EKONOMSKIH I DRUŠTVENIH INTERESNIH SKUPINA RAZVRSTANIH U TRI SKUPINE: POSLODAVCI, UPOSLENICI I DRUGE INTERESNE SKUPINE**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- **3. EUROPSKA KOMISIJA**
- **EUROPSKA KOMISIJA DAJE
PRIJEDLOGE ZA RASPODJELU
STRUKTURNIH FONDOVA O ČEMU
ODLUČUJU VIJEĆE I PARLAMENT EU**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- U KONTEKSTU REGIONALNE POLITIKE, NAROČITO JE BITNO ISTAKNUTI **GENERALNI DIREKTORAT ZA REGIONALNU POLITIKU**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- **ULOGA JE DIREKTORATA JAČANJE EKONOMSKE, SOCIJALNE I TERITORIJALNE KOHEZIJE KROZ SMANJENJE RAZLIKA U RAZINI RAZVOJA IZMEĐU REGIONA ZEMALJA ČLANICA EU**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- **4. VIJEĆE EUROPSKE UNIJE**
- **VIJEĆE EU JE GLAVNO POLITIČKO TIJELO ZA DONOŠENJE ODLUKA**
- **U NJEGOVOM RADU UČESTVUJU MINISTRI DRŽAVA ČLANICA EU U OVISNOSTI O TEMI KOJA SE RAZMATRA (POLJOPRIVREDA, SOCIJALNA POLITIKA, RAZVOJ, VANJSKI POSLOVI)**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- **VIJEĆE EU** TREBA RAZLIKOVATI OD **EUROPSKOG VIJEĆA** KOJE JE SKUP ŠEFOVA DRŽAVA I VLADA ČLANICA EU I OD **VIJEĆA EUROPE** U STRAZBURU KOJE JE INSTITUCIJA ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I DEMOKRACIJE TE PROMOCIJU SURADNJE MEĐU 48 DRŽAVA EUROPE

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- **VIJEĆE JE ODGOVORNO ZA:**
 - **DONOŠENJE ZAKONA, U VELIKOM BROJU SLUČAJEVA ZAJEDNO SA EUROPSKIM PARLAMENTOM ...**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- **KOORDINIRANJE EKONOMSKE
POLITIKE ZEMALJA ČLANICA**
- **DEFINIRANJE I IMPLEMENTIRANJE
ZAJEDNIČKE VANJSKE I SIGURNOSNE
POLITIKE EU**
- **SKLAPANJE MEĐUNARODNIH
UGOVORA**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- JEDNA OD NJEGOVIH VAŽNIH ULOGA U OBLASTI **REGIONALNE POLITIKE** JESTE DA ZAJEDNO SA EUROPSKIM PARLAMENTOM **USVAJA BUDŽET EU ...**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- ... **TE PRIPREMA I UTVRĐUJE
DUGOROČNE FINANCIJSKE
PERSPEKTIVE EU ČIJI SU DIO I FONDOVI
EU, KAKO ONI NAMJENJENI DRŽAVAMA
ČLANICAMA TAKO I PREDPRISTUPNI
NAMJENJENI KANDIDATIMA ZA
ČLANSTVO, POTENCIJALNIM
KANDIDATIMA I SUSJEDIMA**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- **5. EUROPSKI PARLAMENT**
- **EUROPSKI PARLAMENT JE JEDINA MULTINACIONALNA INSTITUCIJA, ČIJI SE ČLANOVI BIRAJU DIREKTNO NA DEMOKRATSKIM IZBORIMA**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- **EUROPSKI PARLAMENT** DONOSI
ZAKONSKE AKTE I DRUGE PROPISE
KOJI IMAJU DIREKTAN UTJECAJ NA
ŽIVOT GRAĐANA U EU

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- **RAD EUROPSKOG PARLAMENTA JE ORGANIZIRAN KROZ AKTIVNOSTI RADNIH TIJELA I VELIKI BROJ KOMISIJA, MEĐU KOJIMA JE KOMISIJA ZA REGIONALNU POLITIKU**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- **KOMISIJA ZA REGIONALNU POLITIKU JE ODGOVORNA ZA:**
 - **EUROPSKI REGIONALNI RAZVOJNI FOND, KOHEZIONI FOND I DRUGE INSTRUMENTE PROVOĐENJA EUROPSKE REGIONALNE POLITIKE ...**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

...

- **PROCJENU UTJECAJA DRUGIH
POLITIKA UNIJE NA EKONOMSKU I
SOCIJALNU KOHEZIJU**
- **KOORDINACIJU SA DRUGIM
STRUKTURNIM INSTRUMENTIMA EU ...**

4.4. KLJUČNE INSTITUCIJE EU I ULOGA U REGIONALNOJ POLITICI

- **NAJUDALJENIJE REGIONE I OTOKE, KAO I PREKOGRANIČNU I MEĐUREGIONALNU SARADNJU**
- **ODNOSE SA KOMITETOM REGIONA, ORGANIZACIJAMA ZA MEĐUREGIONALNU SARADNJU, KAO I LOKALNIM I REGIONALNIM VLASTIMA**

5. REGIONALNI RAZVOJ BIH

- U NASTOJANJU DA SE PREVAZIĐU BROJNI SOCIJALNI I EKONOMSKI PROBLEMI SA KOJIMA SE BIH SUOČILA U POSLIJERATNOM RAZDOBLJU, **LOKALNA ZAJEDNICA** JE UZ PODRŠKU MEĐUNARODNE ZAJEDNICE POKRENULA INICIJATIVU ZA OPORAVAK I STIMULIRANJE EKONOMSKOG RAZVOJA

5. REGIONALNI RAZVOJ BIH

- REZULTAT OVE INICIJATIVE JE POKRETANJE PROCESA EKONOMSKE REGIONALIZACIJE, OSNIVANJEM REGIONALNIH RAZVOJNIH AGENCIJA

5. REGIONALNI RAZVOJ BIH

- **REGIONALNE RAZVOJNE AGENCIJE SU KLJUČNI SUDIONICI U IZRADI I PROVEDBI STRATEGIJA ZA EKONOMSKI RAZVOJ NA LOKALNOJ RAZINI**

5. REGIONALNI RAZVOJ BIH

- TAMO GDJE POSTOJE REGIONALNE RAZVOJNE AGENCIJE POSTOJI **INSTITUCIONALNI OKVIR ZA**
 - **POVEZIVANJE NIZA DJELATNOSTI**
 - **I ...**

5. REGIONALNI RAZVOJ BIH

...

- DOVOĐENJE U VEZU SA
RAZNOVRSNIM ZAJEDNIČKIM
CILJEVIMA OKO KOJIH SU SE
ZAINTERESIRANE STRANE
USAGLASILE

5. REGIONALNI RAZVOJ BIH

- **MEĐU ZAJNTERESIRANE STRANE SPADAJU:**
 - **LOKALNE VLASTI**
 - **MJESNE ZAJEDNICE**
 - **PRIVREDNE KOMORE**
 - **UDRUŽENJA POSLODAVACA ...**

5. REGIONALNI RAZVOJ BIH

- **ISTRAŽIVAČKE I OBRAZOVNE INSTITUCIJE**
- **LOKALNE RAZVOJNE ORGANIZACIJE**
- **NEVLADINE ORGANIZACIJE**
- **PRUŽATELJI POSLOVNIH USLUGA**
- **ORGANIZACIJE TRŽIŠTA RADA**
- **SINDIKATI ...**

5. REGIONALNI RAZVOJ BIH

- **JEDINSTVENA STRUKTURA I ORGANIZACIJA REGIONALNIH RAZVOJNIH AGENCIJA IM OMOGUĆAVA DA PUTEM SVOJIH VEZA SA EKONOMSKIM I INSTITUCIONALNIM AKTERIMA IZ REGIJE STVARAJU, NA SVIM INSTITUCIONALNIM RAZINAMA, HORIZONTALNE I POPREČNE VEZE KOJE NEDOSTAJU**

5. REGIONALNI RAZVOJ BIH

- OVE VEZE NASTAJU AKTIVNIM UČEŠĆEM ZAINTERESIRANIH STRANA U STRATEGIJI REGIONALNOG EKONOMSKOG RAZVOJA, TE NJHOVIM TEMELJNIM RAZUMIJEVANJEM SAMOG PROCESA REGIONALNOG RAZVOJA

5. REGIONALNI RAZVOJ BIH

- **REGIONALNE RAZVOJNE AGENCIJE MORAJU GRADITI ČVRSTA REGIONALNA PARTNERSTVA ZA PLANIRANJE I PROVEDBU RAZVOJA**

5. REGIONALNI RAZVOJ BIH

- **REGIONALNI EKONOMSKI RAZVOJ JE DUGOROČNI PROCES U KOME JE NAJVEĆI IZAZOV POTREBA DA SE ISKOMBINIRAJU ILI POMIRE KRATKOROČNI, SREDNJOROČNI I DUGOROČNI PRIORITETI**

5. REGIONALNI RAZVOJ BIH

- **DAKLE, KAKO BI TRAJNO ODRŽALI KVALITET U PLANIRANJU RAZVOJA, TE ISPUNILI ZAJEDNIČKA OČEKIVANJA REGIONALNIH AKTERA, NJIHOVI PREDSTAVNICI MORAJU BITI AKTIVNO UKLJUČENI U KONTINUIRANI PROCES PLANIRANJA I PROVEDBE**

5.1. RAZVOJ REGIONALNIH AGENCIJA U BIH

- **REGIONALNE RAZVOJNE AGENCIJE SU U SUŠTINI NEPROFITNE ORGANIZACIJE KOJE FINANCIRAJU JAVNI, PRIVATNI I NEVLADIN SEKTOR KAKO BI DOPRINIJELE OPĆEM EKONOMSKOM RAZVOJU**

5.1. RAZVOJ REGIONALNIH AGENCIJA U BIH

- **REGIONALNE RAZVOJNE AGENCIJE SU INSTRUMENTI ZA**
 - **PODRŠKU OBNOVI EKONOMIJE**
 - **STVARANJE RADNIH MJESTA I RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA, I**
 - **RAZVOJ INFRASTRUKTURE U RAZLIČITIM REGIJAMA**

5.1. RAZVOJ REGIONALNIH AGENCIJA U BIH

- **REGIONALNI PROCES U BIH JE NASTAO U OKVIRU PROJEKTA EURED – „PODRŠKA EUROPSKE UNIJE REGIONALNOM EKONOMSKOM RAZVOJU“ (MART 2003 – OKTOBAR 2005)**

5.1. RAZVOJ REGIONALNIH AGENCIJA U BIH

- **PET AGENCIJA (ARDA, NERDA, REDAH, REZ I SERDA) RADI NA ISPUNJENJU SVOJIH ZADATAKA, A TO JE JAČANJE EKONOMIJE SVOJIH REGIJA**

5.1. RAZVOJ REGIONALNIH AGENCIJA U BIH

- **ARDA** – EKONOMSKA REGIJA
SJEVEROZAPADNE BIH
- **NERDA** – EKONOMSKA REGIJA
SJEVEROISTOČNE BIH
- **REDAH** – EKONOMSKA REGIJA
HERCEGOVINE
- **REZ** – EKONOMSKA REGIJA CENTRALNE
BIH
- **SERDA** – SARAJEVSKA MAKROREGIJA

5.1. RAZVOJ REGIONALNIH AGENCIJA U BIH

ECONOMIC REGIONS IN BIH

EKONOMSKE REGIJE U BIH

Copyright © Faruk Jašarević
Sarajevo - B&H

5.1. RAZVOJ REGIONALNIH AGENCIJA U BIH

- **SVAKA OD AGENCIJA IMA SVOJ TIM OBRAZOVANIH I VISOKO MOTIVIRANIH UPOSLENIKA KOJI SU PROŠLI ZNAČAJNU OBUKU I EDUKACIJU OD STRANE MEĐUNARODNIH STRUČNJAKA TOKOM TRAJANJA EURED PROJEKTA (FAZA I)**

5.1. RAZVOJ REGIONALNIH AGENCIJA U BIH

- **PET REGIONALNIH RAZVOJNIH
AGENCIJA POSTAT ĆE VREMENOM
KATALIZATORI REGIONALNOG
EKONOMSKOG RAZVOJA U BIH**

5.1. RAZVOJ REGIONALNIH AGENCIJA U BIH

- **AGENCIJE ĆE BITI ZADUŽENE ZA NIZ DJELATNOSTI KOJIM ĆE SE PRUŽITI POTPORA SEKTORU MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA, A POSEBNO ĆE:**
 - **JAČATI KOMUNIKACIJU, RAZUMIJEVANJE I SARADNJU IZMEĐU JAVNIH TIJELA (NA SVIM NIVOIMA) I PRIVATNOG SEKTORA ...**

5.1. RAZVOJ REGIONALNIH AGENCIJA U BIH

...

- **PROVODITI KONKRETNE PROJEKTE VEZANE ZA POSLOVNU INFRASTRUKTURU, KAO ŠTO SU INDUSTRIJSKI I TEHNOLOŠKI PARKOVI, PODUZETNIČKI CENTRI ...**

5.1. RAZVOJ REGIONALNIH AGENCIJA U BIH

- **PROVODITI KONKRETNE PROJEKTE VEZANO ZA FINANCIJSKU POTPORU, KAKO BI SE ODGOVORILO NA POTREBE MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA ZA FONDOVIMA. REGIONALNE RAZVOJNE AGENCIJE BI MOGLE IMATI KREDITNO-GARANCIJSKI FOND ZA RAZVOJ MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA**

5.1. RAZVOJ REGIONALNIH AGENCIJA U BIH

...

- **PRUŽATI POSEBNU SAVJETODAVNU I TEHNIČKU POMOĆ, KAO ŠTO SU POSLOVNE I INFORMACIJSKE USLUGE ZA NOVOOSNOVANA PREDUZEĆA**

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- **OD 1999. GODINE EUROPSKA UNIJA
AKTIVNO PRUŽA POTPORU PROJEKTIMA
LOKALNOG I REGIONALNOG
EKONOMSKOG RAZVOJA I TO PRVO
KROZ PILOT PROJEKTE U TUZLI,
MOSTARU I DISTRIKTU BRČKO**

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- **PROJEKT „SREDSTVA BRZOG
DJELOVANJA“ (QIF PROGRAM)
USLIJEDIO JE 2000. GODINE, I KOJI JE**
 - **PODRŽAO PROJEKTE ZA KREIRANJE
NOVIH RADNIH MJESTA, I**
 - **PODSTAKAO PRVE LOKALNE I
PODREGIONALNE RAZVOJNE
INICIJATIVE**

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- **OD MARTA 2003. GODINE DO OKTOBRA 2005. GODINE, EU RED PROJEKT (PROJEKT POTPORE EUROPSKE KOMISIJE REGIONALNOM EKONOMSKOM RAZVOJU U BIH) JE BIO KLJUČNI PROJEKT U OVOJ OBLASTI, KOJI JE IMAO ČETIRI GLAVNA ZADATKA:**
...

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

...

- **DEFINIRANJE OKVIRA ZA REGIONALNI RAZVOJ**
- **OSNIVANJE I IZGRADNJA KAPACITETA REGIONALNIH RAZVOJNIH AGENCIJA (RRA) ...**

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

...

- **IZRADA STRATEGIJA REGIONALNOG EKONOMSKOG RAZVOJA**
- **USPOSTAVA PROJEKTOG FONDA ZA SUFINANCIRANJE PROJEKATA**

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- **PUTEM FONDA ZA REGIONALNI EKONOMSKI RAZVOJ, EUROPSKA UNIJA JE OSIGURALA BESPOVRATNA SREDSTVA ZA PROJEKTE EKONOMSKOG RAZVOJA SA FOKUSOM NA MALA I SREDNJA PREDUZEĆA (MSP) I TURIZAM**

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- **NAKON ŠTO JE U DECEMBRU 2004. GODINE JAVNOSTI PREZENTIRANO PET STRATEGIJA REGIONALNOG RAZVOJA, PRIJEDLOZI PROJEKATA MORALI SU ...**

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- **BITI DIREKTNO POVEZANI SA PRIORITETIMA KOJI SU DEFINIRANI U STRATEGIJI, I**
- **IMATI ODOBRENJE ODGOVARAJUĆE REGIONALNE RAZVOJNE AGENCIJE (RRA)**

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- **NA TEMELJU REZULTATA PRVOG EU RED PROJEKTA, U DECEMBRU 2005. GODINE POČEO JE EU RED II PROJEKT – PODRŠKA EU MALIM I SREDNJIM PREDUZEĆIMA I REGIONALNOM EKONOMSKOM RAZVOJU U BIH**

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- **AKTIVNOSTI PROJEKTA EURED II SU SE FOKUSIRALE NA SLJEDEĆE AKTIVNOSTI:**
 - **INSTITUCIONALNA POTPORA**
 - **IZGRADNJA KAPACITETA**
 - **EURED FOND**
 - **KOMUNIKACIJE I TRANSFER ZNANJA**

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- U KONTEKSTU **INSTITUCIONALNE POTPORE**, PROJEKT JE ANALIZIRAO POSTOJEĆI INSTITUCIONALNI OKVIR ZA **MALA I SREDNJA PREDUZEĆA (MSP) I REGIONALNI EKONOMSKI RAZVOJ (RER)**
...

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- ... TE DAO POTPORU KOD IZRADE NACRTA ZAKONA O RAZVOJU I PROMOCIJI MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA, KAO I BIJELE KNJIGE ZA REGIONALNI EKONOMSKI RAZVOJ

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- **PROJEKT JE PRUŽIO POTPORU
MINISTARSTVU ZA VANJSKU TRGOVINU I
EKONOMSKE ODNOSI BIH PRI
USPOSTAVLJANJU VIJEĆA ZA RAZVOJ I
PODUZETNIŠTVO TE U PRIPREMNO
RADU ZA KREIRANJE AGENCIJE ZA
RAZVOJ I PODUZETNIŠTVO**

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- SA NOVIM AKTIVNOSTIMA NA **IZGRADNJI KAPACITETA** (ŠTO UKLJUČUJE OBUKU I STUDIJSKE POSJETE) PRUŽENA JE POTPORA **MINISTARSTVU ZA VANJSKU TRGOVINU I EKONOMSKE ODNOSI BIH I VIJEĆU ZA RAZVOJ I PODUZETNIŠTVO ...**

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- ... DOK SE AKTIVNOSTIMA NA IZGRADNJI KAPACITETA KOJE SU USMJERENE KA **REGIONALNIM RAZVOJNIM AGENCIJAMA (RRA)** NASTAVIO PROCES ZAPOČET U OKVIRU EURED PROJEKTA

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- **NAVEDENO JE UKLJUČIVALO**
 - **AŽURIRANJE REGIONALNIH STRATEGIJA I AKCIONIH PLANOVA, I**
 - **TEHNIČKU POMOĆ KAKO BI SE PODRŽALI PILOT PROJEKTI I DALJNJA IZGRADNJA TIMA KROZ SPECIFIČNE MODULE OBUKE I INSTRUIRANJE PO SISTEMU JEDAN-NA-JEDAN**

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- **FOND ZA REGIONALNI EKONOMSKI RAZVOJ** JE NASTAVIO AKTIVNOSTI KAKO BI SE EUROPSKOJ KOMISIJI OSIGURALA **ASISTENCIJA** KOD:
 - **PRIPREME POZIVA ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA PROJEKATA**
 - **DODJELJIVANJA BESPOVRATNIH SREDSTAVA ...**

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- **MONITORINGA SREDSTAVA ZA
FINANCIRANJE OPERATIVNIH
TROŠKOVA REGIONALNIH RAZVOJNIH
AGENCIJA (RRA), I**
- **POMOĆI REGIONALNIM RAZVOJNIM
AGENCIJAMA (RRA) KOD
MONITORINGA POD-PROJEKATA**

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- **ZAGOVARALA SE
INSTITUCIONALIZACIJA FONDA ZA
REGIONALNI EKONOMSKI RAZVOJ U
SVIJETLU BUDUĆEG PREDPRISTUPNOG
KONTEKSTA**

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- **TRANSFER ZNANJA SE FOKUSIRAO NA:**
 - **PODSTICANJE RASPRAVE IZMEĐU AKTERA REGIONALNOG EKONOMSKOG RAZVOJA (RER) I MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA (MSP) PUTEM SEMINARA I MREŽA**
 - **I ...**

5.2. POTPORA EU KROZ PROJEKTE EU RED I I EU RED II

- **RAZVOJ ELEKTRONSKE BIBLIOTEKE S RELEVANTNIM TEKSTOVIMA VEZANIM ZA NAJBOLJU PRAKSU REGIONALNOG EKONOMSKOG RAZVOJA (RER) I MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA (MSP), A KOJI SU OSTALA U RUKAMA KORISNIKA PROJEKTA**